

стратегій економічного виживання полягає в їхньому уявленні з проведенням жорсткої кадрової політики. Роботодавці, особливо власники приватних підприємств, діючи у жорсткому ринковому конкурентному середовищі, вважають, що з жінками пов'язані більш високі витрати через тимчасову відсутність жінок у зв'язку із вагітністю, декретною відпусткою, хворобою дитини, у зв'язку з правом жінки на скорочений робочий день, отримання соціальної допомоги на утримання дитини тощо. Це означає відмову роботодавців від використання жіночої праці на робочих місцях, де вона може бути замінена чоловічою. Гендерна професійна сегрегація посилюється ще й стереотипом про "традиційно жіночі та чоловічі" види трудової діяльності. Законодавчі акти, які гарантують рівноправність чоловіків та жінок, не можуть забезпечити подолання гендерної професійної сегрегації, тому важливим є не стільки її усунення, скільки запобігання проявів дискримінації. Основний напрям здійснення гендерної стратегії на ринку праці України полягає у розробці нової концепції зайнятості, що має спрямовуватись, насамперед, на подолання гендерної асиметрії на ринку праці, зокрема стосовно розподілу за сферами діяльності. Цього можна досягти здійснюючи вирівнювання оплати праці у межах різних галузей та зменшення відмінностей у змісті та оплаті праці за статевою ознакою; зростання рівня зайнятості на основі дотримання принципу гендерної рівності; сприяння розвитку малого підприємництва; постійний контроль за дотриманням роботодавцями трудового законодавства з метою попередження фактів гендерної дискримінації та ін. Скороченню гендерної професійної нерівності сприятимуть цілеспрямовані заходи державної політики, спрямовані на зростання престижу та рівня оплати праці у традиційно "жіночих" галузях, боротьбу з гендерними стереотипами, що звужують можливості професійного вибору як жінок.

*Бібік Н.В., Фесенко Г.Г., Фесенко Т.Г.
ХНУМГ імені О.М.Бекетова*

"ГЕНДЕРНІ ОКУЛЯРИ" ДЛЯ УРБАНІСТІВ

ХНУМГ імені О.М.Бекетова готує спеціалістів з усіх секторів життєзабезпечення міст. З метою формування гендерної компетентності студентів та слухачів факультету підвищення кваліфікації у навчальних програмах та курсах передбачені відповідні "гендерні вставки". Гендерні дискурси дозволяють осмислювати міста, перш за все, не як технічні системи (Місто-Машина) чи географічні території, а як особливі життєві простори. Звертається увага на категорію *Gendered spaces*, що поєднує класичну культурну антропологію з урбаністичними дослідженнями.

Місто постає як місце мобільності, різноманітних повсякденних практик мешканців/мешканців, способів їх присутності й "включеності" у міські простори. Коли в аудиторії ініціюється дискусія "Кому, на вашу думку, краще живеться у місті – чоловіку чи жінці?", зазвичай перші відповіді студентів та слухачів демонструють їх гендерно нейтральне (просто "людське") бачення. Отож, знання теорії різності, або культурного фемінізму дозволяють формувати у майбутніх урбан-фахівців вміння враховувати "особливий жіночий досвід, пов'язаний з репродуктивною діяльністю" у містоплануванні та містооблаштуванні.

На практичних заняттях студентам та слухачам пропонується виконати "психогеографічні" завдання, які репрезентують специфіку сприйняття міських просторів жінками і чоловіками. У "чоловічих картах" (рис. 1, рис. 2) простір часто поглинається рухом (уявні маршрути можуть розтягуватися або стискатися залежно від зручності подорожі на автомобілі).

Рис. 1: Харків: «чоловічий» погляд

Рис. 2: Чугуїв: «чоловічий» погляд

Особливості жіночого сприйняття міського простору пояснюються їх конкретним соціальним призначенням – участю у репродуктивній праці (турботою про інших). Жінки думають про школи, лікарні, магазини, місця відпочинку (парки) (рис. 3, рис. 4).

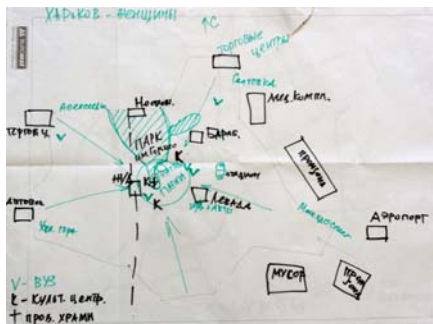

Рис. 3: Харків: «жіночий» погляд

Рис. 4: Чугуїв: «жіночий» погляд

У подальшій дискусії та деталізації «присутності» мешканців/мешканок у приватних та публічних просторах міста, студентство «відкриває» гендерне розмаїття міста (мегаполіс постає простором для втілення різних стандартів фемінності й маскулінності, які залежать або тісно взаємодіють з іншими соціальними характеристиками – віком, фізичними можливостями, соціально-економічним статусом, сексуальною орієнтацією, місцем проживання і т.ін.). Виявляється андроцентричність міста, звертається увага на гендерні асиметрії у «правах на місто».

Презентація різного гендерного досвіду спонукає аудиторію визначитися – які параметри гендерної ідентичності слід враховувати при організації управління розмаїттям? Обговорення цього питання часто утворює «конфліктний» простір, «зайнятий» персональними емоціями й світоглядними установками.